

KOLONIALISMUS

Klíčová slova: politika imperialismu, britský Goliáš, rvačka o Afriku a velká hra o Střední Asii, význam kolonií a jejich budování

Rozbor pramene: *Příchod Evropanů do Afriky na základě ústního podání původních obyvatel Konga*, uč. s. 94

∞∞∞∞

Boj o kolonie

- 19. století obdobím hospodářského rozmachu v Evropě
- soupeření mezi velmocemi přeneseno do zámořských oblastí → **politika imperialismu** snažící se rozšířit vliv jednoho státu na řadu jiných území
- význam kolonií:
 - zdroj surovin
 - odbytiště výrobků
 - posílení prestiže
 - strategický opěrný bod
- nejmocnějším koloniálním impériem **Velká Británie**
- hrozba závažných ozbrojených konfliktů mezi jednotlivými kolonizátory
 - spor o **africká území** mezi Francií a Velkou Británií
 - vleklý souboj („*velká hra*“) mezi Ruskem a Velkou Británií o **Střední Asii**

Budování kolonií

- těžba cenných surovin: zlato, diamanty, tropické dřeviny
- domorodci levnou pracovní silou a jistými odběrateli zboží vyrobeného v Evropě, zůstávali však v postavení neplnoprávných obyvatel, podřízených bílé menšině → povstání krutě trestána, dokonce i vyhlazováním
- výstavba komunikačních sítí (silnice, železnice), škol, nemocnic
- zavádění nových účinnějších postupů v zemědělské produkci
- někteří koloniální správci pohádkově bohatí (např. společnost De Beers *Cecila Rhodese* ovládala až 90% světového trhu s diamanty)

Evropské koloniální mocnosti v čele s Velkou Británií ovládly v průběhu 19. století díky vojenské i hospodářské převaze rozsáhlá zámořská území. Jejich hlavní zájem se soustředil na Afriku. Snahy o budování koloniálních říší nazýváme imperialismus.

Kolonialismus sice do určité míry přispěl k hospodářskému a společenskému pokroku v mnohých oblastech světa, tento pokrok byl ale spojen s řadou závažných problémů. Dědictví kolonialismu dodnes zatěžuje vztahy mezi západními zeměmi a státy dnešní Afriky nebo Asie.

BUDIL, Ivo – KÁLAL, Jiří. Evropské velmoci budují nová impéria. Kolonie jako břemeno Evropanů? In: *Dějepis 8*. Praha: Fraus, 2010, s. 94-97.

Německý kolonizátor v Togu, kolem 1885

Búrská rodina v Jižní Africe, 1886

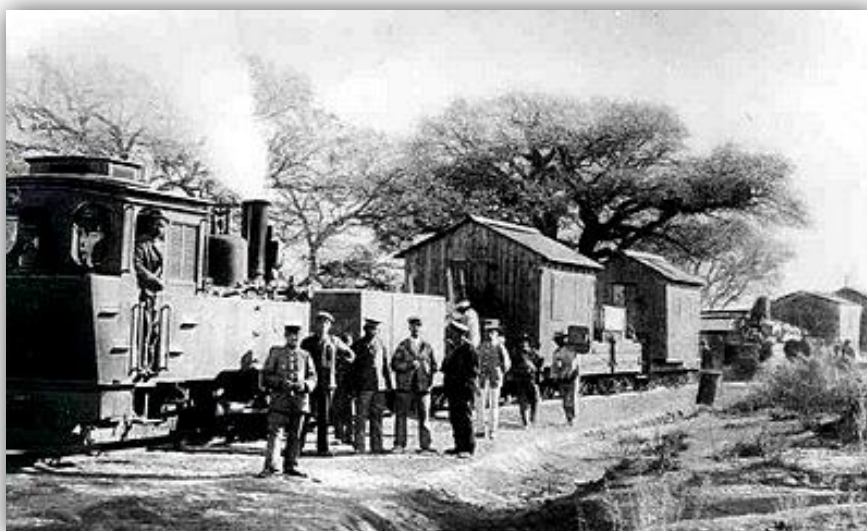
Evropské kolonie v Africe před první světovou válkou

Počátky dolování diamantů v Kimberley, Jižní Afrika, 1872

Důl na zlato v Johannesburgu, Jižní Afrika

Výstavba Otavské železniční dráhy v Namibii, Jižní Afrika, 1905/1906

Kakaová plantáž v Ghaně, Západní Afrika, současnost

Sklizeň kávy v Ugandě, Východní Afrika, současnost